

מראי מקומות - מגילה

כו:

א. משום פשיעותא

פרש"י, שמא יפשע ולא יבנו אחוה ודייק התורת חיים בב"ב (ג:) מדבריו שם (דכ' כדבריו כאן) דהחשש הוא שלא יבנו עוד בהכ"נ כלל, וכן דייק מדברי הרמב"ם. אבל מדברי תוס' (שם ד"ה הג"ה) מבואר דלא חשש לזה, אלא דהחשש הוא שמא יפשעו ולא יבנוהו לזמן גדול, ולכן היכא שיש זמן גדול עד שיצטרכו לו, אין חשש.

ב. אתא לקמי' דר' פפא ואסר לי

ובטעם הדבר, כ' הריטב"א דהוא משום דעדיין חיישין לפשיעה. וע' שפת אמת דכ' בשם האור זרוע דמה דאסרו הוא משום שלא הי' מקום להתפלל, ולפ"ז אם הי' מקום להתפלל [משמע אפי' אם אינו בהכ"נ], לפי האו"ז הי' מותר להם לסותרו על מנת לבנות אחוה, אבל לפי הריטב"א לכאור' עדיין יהי' אסור.

ג. מתנה וכו', ומאן דשרי ס"ל דאי לאו דהו"ל הנאה

מיני' לא הוה יהיב לי, הדר הו"ל מתנה כזביני

כ' הריטב"א, לאו למימרא דחלה הקדושה על ההנאה שכבר נהנה מיני', דהנאה זו כבר הלכה. אלא ביאר, דכיון דכבר יהיב מתנה, והם מכירין אותו דכל היכא דאצטריך לן יהיב לן, וההיא שעתא הדר ה"ל מתנה כזבינא, דהא הדין מכירה לפי הריטב"א אינו משום פדיון, אלא משום מנהג כבוד. אולם ע' בר"ן (ח. בדפי הרי"ף) דמבואר מדבריו דזה מהני כמכירה ממש, ונפקע ע"י ההנאה שהי' לו.

ד. האי תיבותא דאירפט, וכו', כורסיא אסור

פרש"י, לעשות בימה מן הארון, הוי הורדת קדושה. וכ' הר"ן (ח: בדפי הרי"ף) דכיון דכסא מניחין עליו ס"ת רק לשעה, א"כ הוי הורדת קדושה מארון, שמניחין שם ס"ת לעולם, וכן ביאר המשנה ברורה (קנ"ד, כ"ו).

ה. מטפחות ספרים שבלו, עושין אותן

תכריכין למת מצוה, וזו היא גניזתן

הק' בשו"ת חת"ס (חלק ו', סי' י'), נהי דזהו גניזתן, מ"מ היאך משתמש תשמיש חול בתשמישי קדושה. ותני' דהאי נמי תשמישי קדושה, דאדם מישראל הוי כספר תורה, ואע"ג דבחייו אינו רשאי להשתמש בתשמישי ס"ת, זהו משום שאין הקב"ה מייחד שמו על הצדיקים כל זמן שהן בחיים, משא"כ אחר שכיפרה עליו מיתתו, אז אמרי' דעמך כולם צדיקים, ונוסף עליו דזהו גופא מצוה היא, דהא במת מצוה עסקינן שאין לו תכריכין כדי צרכו, משו"ה התיירו רבנן. ועפ"ז כ' ליישב למה אסור לעשות ארון למת מארון הקודש, משום שאי"ז תשמיש למת עצמו כמו תכריכין, אלא הוי תשמיש דתשמיש [שהרי אין המת נקבר ערום]. אולם ע' בט"ז (או"ח קנ"ד, סוס"ק ז') שהביא ראי' מכאן דהיכא שאין הדבר ראוי לקדושה חמורה, וראוי רק לקדושה קלה, דודאי עדיף לעשות הקדושה קלה עמה, ואין לגנוזה שלא לעשות עמה כלום.